

III. MELLÉKLET

A nemzeti támogatási program végrehajtásával kapcsolatos jelentéstétel

Pénzügyi év: 2019		
Az értesítés kelte: 2020.02.26.	Felülvizsgálat száma: 1	Tagállam: Magyarország (HU)

A. Átfogó értékelés:

A nemzeti támogatási program támogatásai a 2019. pénzügyi évben elősegítették a magyar szőlő-bor szektor versenyképességének javítását. Ahogy azt a támogatási programunkban is jeleztük, a versenyképességünket alapvetően a minőségi alapanyagot adó, és gazdaságosabban művelhető ültetvények számának növelése jelenti. Ezen túlmenően – a rendelkezésre álló keretekhez mérten – a pincék technológiai fejlesztése is hozzájárult a versenyképességünk növeléséhez.

A versenyképességünk javulását alátámasztja, hogy az elmúlt időszakban sikerült exportpiacainkat értékben és mennyiségben is növelni.

A 2019. pénzügyi évben a támogatások közel kétharmada (64,4%-a) a termelés szerkezetének megújítását szolgálta a szőlő szerkezetátalakítás és -átállítás intézkedésen keresztül. A keret 28,2%-át szolgálta a zöldszüreti intézkedés, míg a keret fennmaradó 7,3%-a szolgálta a melléktermékek ellenőrzés melletti kivonásának egy eszközét: a lepárlás támogatását.

Magyarország a számára előirányzott keretet közel 80,7%-ban felhasználta. A felhasználás hatékonyságát csökkentette, hogy a korábbinál jóval kevesebb termelő végezte el a szerkezetátalakítás és -átállítás intézkedést.

B. A javasolt intézkedések végrehajtásának feltételei és eredményei

(2a) Szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása az 1308/2013/EU rendelet 46. cikke (3) bekezdésének a), b) és d) pontjával összhangban:

A végrehajtás feltételei:

1. A támogatott tevékenységek:
 - a. kivágás,
 - b. fajtaváltás, ideértve az átoltással történő fajtaváltást is,
 - c. a szőlőültetvények áttelepítése,
 - d. ültetvény támrendszerének korszerűsítése
2. A támogatás igényléséhez borvidéki tervet, illetve ennek megfelelő egyéni tervet kellett készíteni.
3. A támogatási minden esetben átalányösszeg volt, amelyet szakmai szervezetek által elkészített, és a kifizető ügynökség (Magyar Államkincstár) által ellenőrzött számítások alapján az Agrárminisztérium határozott meg.
4. A kifizető ügynökség elsőként a beérkező egyéni terveket bírálta el a beérkezés sorrendjében.

A támogatás igénylésével kapcsolatos egyéb feltételeket a szőlőültetvények szerkezetátalakításához és átállításához a 2017/2018-2019/2020 borpiaci években igényelhető támogatásról szóló 1/2018. (II. 1.) FM rendelet tartalmazza.

Eredmények:

Tevékenység megnevezése	Kifizetett kérelmek száma	Támogatásban részesített terület nagyság (ha)	Kifizetett támogatás összege (euró)	Átlagos összeg EUR/ha
Fajtaváltás	1 246	1 363,74	12 902 029	9 461
Ültetvény áttelepítése	228	261,89	2 224 689	8 495
Ültetvény támrendszerének létesítése	-	-	-	-
Ültetvény támrendszerének korszerűsítése	3	1,45	6 026	4 154
Összesen:	1 477	1 627,07	15 132 744	9 301

Az intézkedés keretében 2500 egyéni terv beérkezésére és évente 3900 hektár szőlőterület megújulásával számoltunk a Nemzeti Támogatási Programban. A meghatározott céloktól az egyéni tervek tekintetében 41%-ban, míg a megújított szőlőterület nagysága vonatkozásában 58,3%-kal maradtunk el.

(3) Zöldszüret intézkedés az 1308/2013/EU rendelet 47. cikkével összhangban

A zöldszüret intézkedés – a magas borkészlet miatt – kizárólag a 2019-espézügyi évben lett bevezetve. A támogatás részleteit a szőlőültetvényekben végzett zöldszüretre igényelhető támogatásról szóló 22/2019. (V. 31.) AM rendelet szabályozza.

A végrehajtás főbb feltételei:

1. A kérelmeket 2019. június 6-ig lehetett benyújtani.
2. A kérelmek elbírálását a Magyar Államkincstár végezte el.
3. A Kincstárnak a hegybírói záradékkal ellátott kérelmek legalább 10%-a vonatkozásában az intézkedésbe vont területen 2019. június 17-ig előzetes helyszíni ellenőrzést kellett tartani.
4. A zöldszüretet 2019. június 24 és július 10-e között kellett a termelőnek elvégezni.
5. A termelőnek a zöldszüret megvalósítását legkésőbb 2019. július 11-ig be kellett jelentenie a Magyar Államkincstárnak.
6. Az intézkedésbe vont minden terület vonatkozásában a támogatható terület nagyság mérését és az intézkedésbe vont terület utólagos ellenőrzését a Kincstár legkésőbb 2019. július 31-ig elvégzi.
7. A támogatás kifizetése 2019. november 15-ig valósul meg.

Eredmények:

A 2019-es pénzügyi évre vonatkozó főbb értékek, mennyiségek a következők:

Kifizetett kérelmek száma (db)	Támogatásban részesített területnagyság (ha)	Kifizetett támogatás összege (euró)	Átlagos támogatási összeg (euró/ha)
1 833	2 875,3	6 631 969	2 307

A támogatási programban meghatározott célok megvalósítása:

A programban előzetesen 4.400 hektár terület támogatásával számoltunk. Ezzel szemben 2.875 hektár területnagyságot részesítettünk támogatásban, ami 35%-kal marad el az előzetes vállalástól.

(8) Melléktermék-lepárlás az 1308/2013/EU rendelet 52. cikkével összhangban

A végrehajtás főbb feltételei:

1. A támogatást csak a Magyar Államkincstár által a 70/2012. VM rendelet 11. § (1) bekezdése szerint bejelentést tevő lepárlóüzem igényelhet, amely borászati melléktermékből ipari célú nyers alkoholt állít elő.
2. Támogatás a 70/2012. VM rendelet 9-10. §-ai szerint átvett borászati melléktermékekből, illetve a 70/2012. VM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján leadott borból (a továbbiakban: bor) lepárlással előállított ipari célú nyers alkohol mennyisége alapján volt igényelhető.
3. Nem lehetett igényelni támogatást azon alkoholmennyiség után, amely meghaladja azoknak az adott borpiaci évben termelt borok alkoholtartalmának 10 százalékát, amelyek termelése során keletkezett melléktermékek, illetve borok támogatott lepárlás útján kerülnek megsemmisítésre.
4. A lepárlóüzem havonta legfeljebb egy alkalommal benyújtott, egy időszakra vonatkozó támogatási kérelem alapján volt jogosult támogatásra.
5. Egy támogatási kérelemnek legalább egy teljes naptári hónap alatt előállított ipari célú nyers alkohol mennyiségre kellett vonatkoznia.
6. A támogatási kérelem benyújtásának legkorábbi időpontja az adott borpiaci év október 5-e, legkésőbbi időpontja pedig ugyanazon borpiaci év augusztus 30-a volt.
7. Az Magyar Államkincstár a támogatási kérelmeket a beérkezés sorrendjében bírálta el.

A végrehajtás egyéb feltételeit a szőlőfeldolgozás és a borkészítés során keletkező melléktermékek kivonásáról és támogatással történő lepárlásáról szóló 70/2012. (VII. 16.) VM rendelet tartalmazza.

Eredmények:

A 2019-es pénzügyi évre vonatkozó főbb értékek, mennyiségek a következők:

Tevékenység megnevezése	A kivont melléktermék mennyisége (tonna, illetve hl)	Az előállított ipari célú nyers alkohol mennyisége (hektoliterfok)	A kifizetett támogatás összege (euró)
Szőlőtörköly	41 424	1 215 647	1 337 211
Borseprő	101 290	775 741	387 871
Bor	100	1443	722
Összesen:	142 814	1 992 831	1 725 804

A támogatás mértéke:

- Szőlőtörkölyből lepárolt nyersalkohol esetén: 1,1 EUR/%vol./hl;
- Borseprőből lepárolt nyersalkohol esetén: 0,5 EUR/%vol./hl.

A támogatási programban meghatározott célok megvalósítása:

Magyarországon a program alapján évente – a szőlőtermesztés mennyiségének függvényében – 20-32 ezer tonna szőlőtörköly, illetve 50 000-150 000 hektoliter borseprő lepárlás útján történő megsemmisítéséről kell gondoskodni. Ezt a 2019-es évben teljesítettük, a szőlőtörköly esetében meg is haladtuk.

C. Következtetések (és adott esetben a tervezett módosítások)

A szőlő-bor nemzeti támogatási program hatékonyabb végrehajtásával kapcsolatos észrevételeinket a korábbi támogatási program eddigi évei során folyamatosan közöltük a Bizottsággal, amely azokat el is fogadta. Ezt a támogatási keret közel 100%-os kihasználása is mutatja.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy folytatni kell az ültetvények korszerűsítését, mert versenyképességünkre ez az intézkedés van leginkább hatással.

Célunk, hogy a jövőbeni forrásainkat a szőlőültetvények szerkezetátalakítási és szerkezetátállási program mellett más területekre, így a beruházás és a promóció területeire is összpontosítsuk, így elősegítve a minőségi borkészítést és a kész termékek értékesítését.

2020 első negyedétől a harmadik országokba irányuló borpromóciót és a belpiaci promóciós programot is meghirdetjük. 2020 második negyedében tervezzük a beruházási támogatások megkezdését.